

man verder loopende lijn van het modernisme hier voortzet. Het moet raar loopen, als Halbo Kool mettertijd niet prachtige verzen gaat schrijven. Men vindt hier overigens maar enkele goede verzen: van Marsman, van Bloem, van Kool. Maar men moet niet afgaan op wat er hier toevallig aan lyriek te vinden of niet te vinden is. Men moet niet jammeren over de schrale oogst van het jaar. Het is niet schraler dan vroeger en in bepaald opzicht is het niet eens schraal. Ook vroeger was er geen drama en geen roman. Maar 1930 is het jaar van Ter Braaks Carnaval der burgers, Slauerhoffs Serenade en Schuim en asch, Van Schendel's Fregatschip, Van der Leeuws Kleine Rudolf, De klopp op de deur van Ina Boudier en de beste (en vele) verzen van Marsman. Is dat minder dan 1920 met Iskander van Couperus, Voorbij de wegen en Deirdre van A. Roland Holst, Astrid van Madeleine Böhntlingk en Brahman van Dermouw? Of dan 1910 met De gulden schaduw van Van de Woestijne, Het ivoren aapje van Teirlinck, Zebedeus van Van Looy en De Opstandelingen van Henriëtte Roland Holst? Om niet eens te spreken van 1900 met Streuvels Zomerland, Van Eedens Koele meren des doods, de verzen van Van Langendonck en Heyermans Op hoop van zegen. Gemiddeld verschijnen hier ieder jaar een kleine vijf goede boeken. Men kan klagen over de armoede in sommige genres, dat onze literatuur er slecht voorstaat of slechter dan vroeger, is niet vol te houden. ANTHONIE DONKER

EEN MECANODOOS — !

JOHAN VAN VORDEN, MAJA

C. A. J. van Dishoeck, Bussum 1930

Johan van Vorden was al wat mager, toen hij „Alex' Vrouwen” schreef; hij was wat al te overtuigd van zijn eigen geestigheid, voelde zich wat al te interessant, omdat hij over het huwelijk wist mee te praten, maar was althans dragelijk. Ik vermoed, dat de eenige figuur, die hij werkelijk heeft zien leven, zijn eerste liefde Wendel geweest is; maar die was er dan tenminste. Verder was er veel wijsheid van het gym.

Toch had ik van Johan van Vorden niet een dusdanig prul verwacht als „Maja”. De erg flauwe inleiding is al bedenkelijk; u weet wel, er is een vrouw bij hem gekomen, en deze heeft hem een manuscript gegeven, en dat geeft Johan nu uit. Of dat is niet waar (en dat zal wel), of hij had dan zijn naam niet op den band mogen zetten. Overigens mag het voor mijn part die vrouw zijn geweest; ik verwed er mijn hoofd om, dat zij dan minstens Johanna heet. Zij moet zich de eigenwijsheid van Johan zeer eigen hebben gemaakt, om hem zoo te kunnen imiteeren.

Voortdurend denkt men, al lezend: wat belachelijk ben je toch, Johan, dat je jezelf zoo ernstig neemt, dat je al die bladzijden, kleine weliswaar, maar toch bladzijden, in koelen bloede volmaakt met woorden. Je weet toch wel, Johan, dat geen kip gelooft, dat Maja „door het eeuwige wordt getrokken”, zooals je op pagina 2 beweert, maar vergeet te bewijzen: dat zelfs niemand aan Maja überhaupt gelooft. Maar vooral, wat ben je vervelend, Johan, schei eindelijk eens uit met je exotische import, wees eens gewoon, wees minder intressant, minder cynisch ook. Lees eens wat van Ilja Ehrenburg b.v., en kom dan eens kijken, of je jezelf nog altijd zoo leuk en belangwekkend vindt. Geloof eens aan de eeuwige liefde, drink eens een borrel, praat eens met een bootwerker en zoo. Bedenk, dat het leven veel minder intressant is, dan je denkt, maar veel belangwekkender. Kortom, Johan, zoek een baantje, je hebt teveel vrije tijd!

Spreekt men echter in deftige, opvoedende critische termen over „Maja”, dan moet men zeggen, dat het alles totaal mislukt is, van den titel af tot de correctie van den zinsbouw toe. De menschen uit dit slijmerige verhaal zijn lijken met mechaniekjes; zoo kunnen zij o.a. stuk voor stuk mechanisch praten als Johan van Vorden. Lang, belangwekkend, slaapwekkend. Cynische lui zijn dat, hoor! Zij hebben van verveling de praatkoorts gekregen en zijn niet stil te krijgen. Zij slaan voortdurend cultureele laster uit, zij loopen naast zichzelf te wauwelen. Zij hebben dan ook maar dat ééne kleine gebrek: dat ze dood zijn, en in verregaanden staat van litteraire ontbinding verkeerden. (Zoo'n aardigheid zou Johan ook kunnen lanceren, dat is waar.)

Met dat al blijft de prestatie van 330 bladzijden, netto, benevens de mogelijkheid, dat het een grap is, een parodie op Waldemar Bonsels misschien, of op den roman „Alex' Vrouwen”, of op het romanschrijven in het algemeen. MENNO TER BRAAK

CRITISCHE CURIOSA

MAARTEN MAARTENS

In Holland kent men dezen landgenoot niet. Engelschman geworden schreef hij zijn werk in het Engelsch, veertien romans, vier bundels short stories, grootendeels in zijn geboorteland spelend en voorts in een half dozijn andere landen. Voornamelijk voor den oorlog hadden zijn boeken in Engeland en andere Europeesche landen succes; tegenwoordig wordt weinig aandacht aan hem besteed. In New-York werden nu zijn brieven uitgegeven: The letters of Maarten Maartens (Richard R. Smith). Zijn ware naam was Joost M. W. van der Poorten Schwartz, hij stierf in 1915.